

Predstavljamo:

Univerzitetska dečja klinika u Tiršovoj

7. april 2017.

Svjetski dan zdravlja

Uloga memantina

Alzheimerova demencija

Generacija studenata medicine
1972-1977. Univerziteta Beograd

Priča iz Studentskog grada

Intervju

Akademik Nebojša Lalić

Puk. prof. dr Miroslav Vukosavljević, VMA

Stabilizacija, obnova
i reforma

Akademik Rajko Igić

Judžin Garfield

Akademik Isidor Papo

Nenapisani memoari

V konferencija AGP/FM SEE
25-28. 5. 2017. Bečići-Budva
Zdraviji u Jugoistočnoj Evropi,
šta mi možemo da uradimo?

Intervju: Prof. dr Snežana Nikolić

Fakultet za Specijalnu edukaciju i rehabilitaciju ove godine obeležava 42 godine postojanja. Osnovan je 1975. godine i za to vreme je diplomiralo 9.500 studenata. Fakultet organizuje osnovne, master i doktorske studije. Studijski programi su Defektologija, Logopedija te Specijalna edukacija i rehabilitacija osoba sa teškoćama u mentalnom razvoju.

Dekan Fakulteta je prof. dr Snežana Nikolić. "Ove godine Fakultet organizuje Naučni skup u Beogradu", sa posebnim zadovoljstvom informiše nas prof. Nikolić.

- Evropska asocijacija za ranu intervenciju, u konkurenciji više zemalja, poverila nam je organizaciju Međunarodne konferencije sa temom „*Intervencije u ranom detinjstvu - u susret ispunjavanju ciljeva, održivog razvoja novog milenijuma*“.

очекujemo oko 250 učesnika iz svih evropskih zemalja i isto toliko iz naše zemlje i okruženja. Taj skup će biti prilika da unapredimo sistem *Rane intervencije* u Srbiji. Stav naših stručnjaka je da *Rana intervencija* u Srbiji još nije dovoljno zastupljena, u smislu pravovremenosti, da su interventni postupci često zastareli, fokusirani samo na dete i razvojnu smetnju, uz nedovoljno uvažavanje celokupnog konteksta dečjeg razvoja. Verujemo da Srbija ima dovoljno kapaciteta da unapredi sistem *Rane intervencije*, a od ovog skupa očekujemo da utiče i doprinese boljem i racionalnijem povezivanju sistema zdravstva, obrazovanja i socijalne zaštite.

To je značajan naučni skup, da li su naši stručnjaci spremni?

Mi se spremamo za taj skup, imamo dovoljno stručnjaka koji su uključeni u sistem *Rane intervencije*. Od stranih predavača očekujemo da će, kroz plenarni deo i radionice, omogućiti da čujemo najnovija dostignuća u sistemu *Rane intervencije*.

Fakultet je nedavno potpisao Protokol sa Ministarstvom za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Vlade Srbije.

Ove godine održani su *Dani defektologa u Novom Sadu*. Imala sam zadovoljstvo da potpišem Protokol o saradnji Fakulteta sa Ministarstvom za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja. Ministar Aleksandar Vulin je otvorio *Dane defektologa*, a prisustvovao je i potpisivanju *Protokola*.

Predmet *Protokola* je unapređenje prakse u sistemu socijalne zaštite, obrazovnog, istraživačkog i stručnog rada u nastojanju da proširimo naše međusobne kontakte i ostvarimo neposredniju saradnju. Ciljevi saradnje između Fakulteta i Ministarstva su unapređenje obrazovnog,

Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju - Beograd

Pripremili: Dario Mirović i Marko Radoš

istraživačkog i stručnog rada, zajedničko angažovanje na razvoju servisa, odnosno usluga koje se pružaju u okviru sistema socijalne zaštite i jačanje profesionalnih kapaciteta zaposlenih u socijalnoj zaštiti. Ministar Vulin je tom prilikom naglasio da su *defektolozi* - stručnjaci, koji apsolutno moraju biti angažovani u okviru sistema socijalne zaštite. Prilikom potpisivanja *Protokola* naglasila sam da želim da postignuto u dosadašnjim naporima Fakulteta i Ministarstva još više izgradimo i ostvarimo bolje rezultate. Takođe, istakla sam potrebu da unapredimo postojeću saradnju, da obezbedimo puteve daljeg razvoja, a sve na dobrobit naših krajnjih korisnika, a to su deca i mlađi sa smetnjama u razvoju i odrasle osobe sa invaliditetom.

Prof. Nikolić, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju obeležava 42 godine postojanja.

Fakultet je 1975. godine prerastao iz Više defektološke škole u visokoškolsku instituciju u sastavu Univerziteta u Beogradu. Ušli smo u petu deceniju naučne, društvene i humanističke misije, obrazujući stručnjake za rad sa decom, mlađim i odraslim osobama sa senzornim, intelektualnim, govorno-jezičkim i motoričkim poremećajima i poremećajima ponašanja. Od osnivanja Fakulteta, diplomiralo

je preko 9.500 studenata na osnovnim akademskim studijama, a naročito smo ponosni na naših skoro dve stotine doktora defektoloških nauka, odnosno doktora specijalne edukacije i rehabilitacije.

Fakultet 2005. godine menja ime i postaje Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju u nastojanju da postanemo što prepoznatljiviji u okruženju i evropskim zemljama. Moram da naglasim, da je interesovanje srednjoškolaca za naš fakultet veoma veliko i da privlačimo značajan broj mladih ljudi koji žele da se u profesionalnom životu bave ovim poslom.

U Beogradu postoje specijalne škole i internati.

Postoji veći broj specijalnih škola i u Beogradu i Srbiji. Naročito je kvalitetna mreža specijalnih škola i odeljenja u Vojvodini. U Beogradu su Škola za decu oštećenog vida sa internatom, Škola za decu oštećenog sluha sa internatom i veći broj škola za decu sa smetnjama u intelektualnom funkcionisanju. To su sve naše nastavne baze, gde naši studenti redovno odlaze na vežbe i stručnu praksu.

Kako je opremljen Fakultet?

Od osnivanja Fakulteta postoji kontinuirani nedostatak prostora i problemi sa zgradom. Pokušavamo da se opremimo i habavimo najsvremeniju tehniku kako bi obrazovni rad, koji je osnovna delatnost Fakulteta, bio kvalitetan. Poslednjih nekoliko godina nismo uspeli da obnovimo našu tehniku, a naši pokušaji prema nadležnim su ostajali bez rezultata. Jedan deo tehnike smo namenili i određenom broju studenata sa smetnjama u razvoju koji kod nas studiraju i Fakultet je obezedio asistivnu opremu za tu grupu studenata. To su čitač s ekrana za slepe, sintetizator govora, Brajeva pisača mašina, indukcijski sistem za amplifikaciju govora slušno oštećenih učenika (indukciona petlja), program za pretvaranje štampanog teksta u tekst-datoteku. Sada planiramo da po

oblasti specijalne edukacije i rehabilitacije.

Na Fakultetu rade stručnjaci poznati u svetu.

Na Fakultetu radi 38 redovnih profesora. Fakultet ima izvanredne stručnjake, naši nastavnici su objavili veliki broj knjiga, monografija i radova u međunarodnim časopisima, a moram da izdvojam dva profesora: Dr Slavica Golubović je redovni član Ruske akademije prirodnih nauka, a dr Vesna Nikolić-Ristanović je aktivni član Evropske akademije nauka i umetnosti.

Koji smerovi postoje na Fakultetu?

U toku je raspisivanje konkursa za upis studenata u narednu školsku godinu. Fakultet organizuje osnovne akademske studije na tri studijska programa. Studijski program DEFETOLOGIJA, koji ima pet modula - motoričke smetnje i poremećaji nekadašnja somatopedija, smetnje i poremećaji vida - tiflogija, smetnje i poremećaji sluha – surdogija, modul prevencije i tretman poremećaja ponašanja i senzomotoričke smetnje i poremećaji. Drugi studijski program je LOGOPEDIJA, a treći SPECIJALNA EDUKACIJA I REHABILITACIJA OSOBA SA TEŠKOĆAMA U MENTALNOM RAZVOJU - nekadašnja oligofrenologija.

Kada su u pitanju master akademske studije onda tu organizujemo identične studijske programe kao i na osnovnim studijama, a na doktorskim studijama Fakultet organizuje tri studijska programa.

Profesorko Nikolić, koje su Vaše posebne ambicije vezane za Fakultet?

Ono do čega mi je stalo u ovom mandatu je da se pozicija defektologa kao stručnjaka još bolje pozicionira u sistemu socijalne zaštite, obrazovanja i zdravstva. Protokol sa Ministarstvom za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja je prilika za to, uvezši u obzir da smo već u procesu ugovaranja nekih dodatnih seminara i edukacija za stručnjake zaposlene u sistemu socijalne zaštite. Saradjnjom s Ministarstvom za rad i Ministarstvom prosvete pruža se mogućnost da se defektolog bolje pozicionira u sistemu obrazovanja. Dokazana je neophodnost defektologa u školama za podršku učenicima sa smetnjama u razvoju i teškoćama u učenju. Svake nedelje nam stižu molbe iz redovnih škola da im pošaljemo studente - volontere, koji bi bili podrška i nastavnicima i učenicima. Mislim da će međunarodni skup na temu RANE INTERVENCIJE doprineti i pozicioniranju naših stručnjaka u sistemu zdravstva. Naravno, ostaje mi i želja da sve investicione probleme u zgradji Fakulteta u dogleđno vreme rešimo.

našem stepeništu napravimo orientire za kretanje za slabovidu grupu studenata, a nadamo se da će nam nadležni pomoći da dobijemo lift u zgradi, koji bi olakšao kretanje invalidnim studentima.

Pre godinu dana osnovani su fakultetski centri?

Pored Izdavačkog centra, čiju smo aktivnost osnažili tokom prošle godine, na Fakultetu su počeli da funkcionišu i novootvoreni centri. Oni koji su otvoreni prošle godine su Centar za naučnoistraživačku delatnost, Centar za savetodavni rad i Centar za kontinuiranu edukaciju. Izdavačka delatnost je ponovo pokrenuta tako da smo objavili 12 naslova među kojima su udžbenici, monografije i dva zbornika sa međunarodnog i jednog nacionalnog naučnog skupa. Centar za kontinuiranu edukaciju, kao organizaciona jedinica Fakulteta, je bio naročito aktivan prošle godine i tu je zbog značaja permanentnog ostručavanja iz različitih oblasti jedan veći broj - nefektologa - obučen za rad sa decom sa smetnjama u razvoju. To je grupa nastavnika koja radi u školama, ali je bila neophodna dodatna edukacija iz defektoloških oblasti. Posredstvom Centra za savetodavni rad, Fakultet je počeo da ostvaruje i savetodavno-konsultantsku delatnost. Ovaj centar pruža savetodavno-konsultantske usluge porodicama dece ometene u razvoju, osobama sa smetnjama i poremećajima u razvoju, obrazovno-vaspitnim ustanovama te ustanovama socijalnog rada i drugima.

Prof. Nikolić, Vi ste dali poseban doprinos aktiviranju tih centara i osnivanju laboratorija.

Pored obrazovnih, Fakultet se bavi i drugim delatnostima, otuda ideja za aktiviranje ovih centara. U okviru Centra za savetodavni rad, otvorena je i Laboratorija za funkcionalnu procenu vida. Moram da istaknem profesora Dragomira Stamenkovića, koji je ovu laboratoriju opremio najsvremenijim instrumentima. Tu će studenti imati mogućnost da direktno izvode

vežbe i praktični rad sa korisnicima, ali laboratorija otvara i mogućnost da se vrše istraživanja, ekspertize i druge usluge za treća lica. Ideja o otvaranju i centara i laboratorija je da posluže razvoju nastave, naučnoistraživačkog rada, ali i komercijalizaciji rada Fakulteta.

Kako se odvija naučnoistraživački rad na Fakultetu?

Nastavnici ovog fakulteta su rukovodnici pet od 14 domaćih projekata koje je podržalo od Ministarstvo za nauku. Prošle godine je Fakultet realizovao sopstveni projekt FASPEROVE POKRETNE SLIKE. Tokom 12 nedelja, projekciju jednog filma pratila je diskusija koju je vodio gostujući moderator. Projekcijama je prisustvovao veliki broj studenata ovog i srodnih fakulteta. Realizovali smo i Projekat SOCIJANA INKLUIZIJA DECE SA RAZVOJnim SMETNJAMA I PROBLEMIMA U PONAŠANJU, a u decembru smo organizovali i nacionalni naučni skup na tu temu. Naši nastavnici su učestvovali u jednom TEMPUS projektu, sada se uključujemo u ERAZMUS projekt. Tako smo ostvarili saradnju sa Univerzitetom Burgos u Španiji i Univerzitetom u Solunu.

Kakva je saradnja sa Medicinskim, Stomatološkim i drugim srodnim fakultetima?

Naši nastavnici – istraživači učestvuju u projektima u kojima su rukovodnici sa drugih fakulteta, a tu su Medicinski fakultet, Stomatološki fakultet, Fakultet bezbednosti, Fakultet sporta i fizičke kulture i drugi.

Kakva je saradnja sa fakultetima u Republici Srpskoj?

Fakultet ima izvanrednu saradnju sa Medicinskim fakultetom u Foči - Univerziteta Istočno Sarajevo. Naši nastavnici, otkad je na Medicinskom fakultetu u Foči otvorena Katedra za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, odlaze redovno u Foču i obavljaju nastavne aktivnosti. Želja mi je da na Medicinskom fakultetu u Foči i da je unapređujemo sistem obrazovanja iz